

Sygn. akt VIII C 2365/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 lutego 2020 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Anna Bielecka-Gąszcz

Protokolant: staż. Katarzyna Górniak

po rozpoznaniu w dniu 5 lutego 2020 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Niestandaryzowanego Funduszu Sekurytyzacyjnego w W.

przeciwko R. M.

z udziałem Prokuratora Prokuratury Rejonowej Ł. w Ł.

o zapłatę 2.199,98 zł

1. oddala powództwo;
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 900 zł (dziewięćset złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;
3. nakazuje pobrać od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi kwotę 595,46 zł (pięćset dziewięćdziesiąt pięć złotych i czterdzieści sześć groszy) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Sygn. akt VIII C 2365/17

UZASADNIENIE

W dniu 6 kwietnia 2017 roku powód (...) Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny w W., reprezentowany przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, wytoczył przeciwko pozwanemu R. M. w elektronicznym postępowaniu upominawczym powództwo o zapłatę kwoty 2.199,98 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, ponadto wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu powód podniósł, że w dniu 13 kwietnia 2011 roku pozwany zawarł z pierwotnym wierzycielem (...) umowę o świadczenie usług telekomunikacyjnych nr (...). Operator w ramach umowy udostępniał abonentom kodowane programy telewizyjne w wybranych pakietach i opcjach, abonenci zaś obowiązani byli do terminowego uiszczania opłat abonamentowych oraz opłaty za dekodery. Umowy były zawierane na czas określony, a ich rozwiązanie przed terminem wiązało się z obowiązkiem zwrotu sprzętu oraz zapłatą kary umownej stanowiącej ekwiwalent za ulgę otrzymaną przy zawarciu umowy. Brak zwrotu urządzenia w terminie również skutkowało naliczeniem kary umownej. Powód wskazał ponadto, że w dniu 30 listopada 2016 roku przejął od usługodawcy prawa do wierzytelności wobec pozwanego z tytułu opisanej umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych. Na dochodzone roszczenie

składają się: niezapłacony abonament, kara za nieterminowy zwrot sprzętu, kara za zerwanie warunków umowy, skapitalizowane odsetki. **(pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym k. 2-5)**

W dniu 26 czerwca 2017 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie wydał w przedmiotowej sprawie nakaz zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym, którym zasądził od pozwanego na rzecz powoda dochodzoną wierzytelność wraz z kosztami procesu.

Powyższy nakaz pozwany zaskarżył sprzeciwem i wniósł o oddalenie powództwa w całości. W uzasadnieniu pozwany zaprzeczył, aby był dłużnikiem powoda.

Postanowieniem z dnia 3 października 2017 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie stwierdził skuteczne wniesienie sprzeciwu i utratę mocy nakazu zapłaty w całości oraz przekazał rozpoznanie sprawy do Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi. **(nakaz zapłaty k. 5v., sprzeciw k. 7, postanowienie k. 8v.)**

Po przekazaniu sprawy z e.p.u., powód uzupełnił braki pozwu i podtrzymał powództwo w całości. **(pismo procesowe powoda k. 13-14v., pozew k. 15-16v.)**

Postanowieniem z dnia 6 marca 2018 roku referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Widzewa w Łodzi, rozpoznając wniosek z dnia 26 lutego 2018 roku, ustanowił dla pozwanego pełnomocnika z urzędu. **(postanowienie k. 69)**

W sprzeciwie złożonym na urzędowym formularzu pełnomocnik pozwanego z urzędu wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda zwrotu kosztów procesu. W uzasadnieniu pełnomocnik podniósł zarzut przedawnienia roszczenia. **(sprzeciw k. 79-85)**

W toku dalszego postępowania stanowiska procesowe stron nie uległy zmianie. W piśmie procesowym z dnia 23 kwietnia 2019 roku udział w sprawie zgłosił prokurator. **(protokół rozprawy k. 103-103v., k. 131-131v., pismo procesowe k. 104)**

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 13 kwietnia 2011 roku pozwany R. M. zawarł z (...) Sp. z o.o. w W. umowę o świadczenie pakietu usług polegającego na dostarczaniu programów telewizyjnych. Umowa została zawarta na okres 13 miesięcy + miesiąc aktywacji, a pozwanemu przypisano kod abonenta (...). W ramach umowy pozwany otrzymał dekoder (...). Pozwany wybrał pakiety: „informacja i rozrywka”, „kultura nauka świat”, „sport i motoryzacja”, „dzieci”, „style moda muzyka” i „hity filmowe” oraz usługi: C., F., (...), nFilmHD. Opłaty z tytułu pakietów – zgodnie z cennikiem – wynosiły miesięcznie 92 zł, zaś z tytułu wybranych usług 75 zł miesięcznie. Opłata aktywacyjna wyniosła 0 zł.

Z treści umowy abonenckiej nie wynika, aby w związku z jej zawarciem pozwanemu została udzielona jakakolwiek ulga.

Na mocy aneksu do umowy z dnia 31 października 2013 roku pierwotny wierzyciel dokonał wymiany dekodera. **(kserokopia umowy k. 34, aneks k. 36, okoliczności bezsporne)**

W wystawionym w dniu 3 października 2014 roku dokumencie pierwotny wierzyciel wskazał, iż zaległa należność pozwanego wynosi 79 zł. Zaległość ta została opisana, jako saldo zaległe z 03/09/2014. Termin płatności ustalono na dzień 18 października 2014 roku. **(pismo k. 37)**

W piśmie z dnia 12 listopada 2014 roku (...) poinformował pozwanego, że w związku z rezygnacją z jego usług umowa uległa rozwiązaniu w dniu 31 października 2014 roku. Jednocześnie wskazał, że rozwiązanie umowy przed upływem okresu oznaczonego wynikającego z warunków promocji, z której pozwany skorzystał, spowodowało naliczenie kary umownej w wysokości 1.704,26 zł. Łączna wartość zaległości została określona na kwotę 1.784,97 zł. Ponadto pierwotny wierzyciel przypomniał, że w ciągu 14 dni od daty rozwiązania należy dokonać zwrotu dekodera wraz z wyposażeniem i kartą dekodującą pod rygorem obciążenia karą umowną w kwocie 100 zł.

Tego samego dnia pierwotny wierzyciel wystawił na pozwanego notę księgową nr (...) na kwotę 1.704,26 zł, tytułem kary umownej za niedotrzymanie warunków promocji.

W dniu 15 grudnia 2014 roku pierwotny wierzyciel wystawił dodatkowo notę księgową nr (...) na kwotę 100 zł tytułem kary umownej za niedotrzymanie terminu zwrotu sprzętu. **(pismo k. 38-39, nota księgowa k. 40, k. 43)**

Zgodnie z treścią Regulaminu świadczenia usług, stanowiącego załącznik do umowy zawartej przez pozwanego, w razie rozwiązania, wygaśnięcia lub zakończenia w inny sposób umowy, abonent zobowiązany jest do niezwłocznego zwrotu (...) udostępnionych dekodera, karty dekodującej, z zastrzeżeniem, iż nie może nastąpić to później niż w terminie 14 dni od dnia rozwiązania, wygaśnięcia lub zakończenia w inny sposób umowy. Z tytułu opóźnienia w wykonaniu tego obowiązku, abonent będzie zobowiązany do uiszczenia na rzecz (...) kary w wysokości określonej w cenniku (Rozdział VIII, pkt 12 Regulaminu). Zgodnie z cennikiem kara za niezwrócenie dekodera nboxHDTV w terminie wynosiła 50 zł. W przypadku wcześniejszego rozwiązania przez abonenta, wcześniejszego rozwiązania z przyczyn określonym w umowie, regulaminie, cenniku, cennikach promocyjnych, szczegółowych warunkach, warunkach promocji, uzasadniających wcześniejsze rozwiązanie a leżących po stronie abonenta, umowy zawartej na czas oznaczony/na podstawie szczegółowych warunków/na warunkach promocji, gdy z zawarciem umowy związane było przyznanie abonentowi ulgi, (...) ma prawo żądać od abonenta, z tytułu wcześniejszego rozwiązania umowy, kwoty kary w wysokości udzielonej abonentowi ulgi określonej w cenniku/szczegółowych warunkach/cennikach promocji, warunkach promocji, pomniejszonej o proporcjonalną wartość ulgi za okres od dnia rozpoczęcia korzystania z usług do dnia dezaktywacji (Rozdział XII, pkt 5 Regulaminu). **(cennik k. 44-45, regulamin świadczenia usług k. 46-49)**

W dniu 30 listopada 2016 roku powód zawarł z (...) S.A. w W. umowę o przelew wierzytelności m.in. wobec dłużnika R. M.. W załączniku do umowy cesji wskazano, że wysokość zobowiązania dłużnika wynosi 2.155,25 zł. **(umowa sprzedaży wierzytelności wraz z załącznikami k. 20-23, załącznik k. 24-26, okoliczności bezsporne)**

W dacie zawarcia przedmiotowej umowy z dnia 13 kwietnia 2011 roku pozwany R. M. nie znajdował się w stanie wyłączającym swobodne albo świadome powzięcie decyzji i wyrażenie woli. **(opinia sądowo-psychiatryczna k. 116-120)**

Do dnia wyrokowania pozwany nie zapłacił powodowi kwoty dochodzonej przedmiotowym powództwem. **(okoliczność bezsporna)**

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił bądź jako niesporny, bądź w oparciu o dowody z powołanych dokumentów, których prawdziwości nie kwestionowała żadna ze stron. Za podstawę ustaleń faktycznych Sąd przyjął ponadto opinię biegłego psychiatry, która nie była podważana przez strony procesu.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jest niezasadne.

Rozważania w niniejszej sprawie rozpocząć należy od oceny zgłoszonego przez stronę pozwaną zarzutu przedawnienia roszczenia, skuteczne podniesienie przedmiotowego zarzutu jest bowiem wystarczające do oddalenia powództwa bez potrzeby ustalenia, czy zachodzą wszystkie inne przesłanki prawnomaterialne uzasadniające jego uwzględnienie, a ich badanie w takiej sytuacji staje się zbędne (por. uzasadnienie uchwały pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2006 roku, III CZP 84/05, OSNC 2006/7-8/114 oraz uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 2010 roku, I CSK 653/09, LEX nr 741022). Zarzut ten okazał się niezasadny. W niniejszej sprawie zastosowanie znajdował trzyletni termin przedawnienia, o którym mowa w art. 118 k.c., a zatem biorąc pod uwagę okoliczność, iż najwcześniej wymagalna kwota dochodzona przez powoda podlegała zapłacie do dnia 18 października 2014 roku, zaś powód wystąpił z przedmiotowym powództwem w dniu 6 kwietnia 2017 roku, należało uznać, iż jego roszczenie nie uległo przedawnieniu.

W drugiej kolejności przypomnienia wymaga, że ciężar udowodnienia twierdzenia faktycznego spoczywa na tej stronie, która z tego twierdzenia wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.). Reguła ta znajduje również swój procesowy odpowiednik w treści art. 232 k.p.c., w świetle którego to strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Oznacza to, że obecnie Sąd nie jest odpowiedzialny za wynik postępowania dowodowego, a ryzyko nieudowodnienia podstawy faktycznej żądania ponosi powód. Podkreślenia w tym miejscu wymaga, że powód, jako strona inicjująca proces, jest obowiązany do udowodnienia wszystkich twierdzeń pozwu, w oparciu o które sformułował swe roszczenie. To zatem powód winien w przedmiotowej sprawie wykazać, że pozwany był stroną umowy abonenckiej z dnia 13 kwietnia 2011 roku oraz, że po jego stronie powstał obowiązek zapłaty należności wynikających z wystawionych przez pierwotnego wierzyciela dokumentów księgowych, tj. zaległej opłaty abonamentowej oraz naliczonych kar umownych. W ocenie Sądu powyższej powinności powód nie zdołał sprostać, w sprawie zostało bowiem jedynie wykazane, iż powoda łączyła z pierwotnym wierzycielem umowa abonencka. Odnosząc się do poszczególnych roszczeń składających się na żądanie powoda wskazać należy, że w zakresie opłaty abonamentowej jest ona całkowicie nieweryfikowalna, brak jest także dokumentu – faktury, który fakt nałożenia takiej opłaty na pozwanego by potwierdzał. Na okoliczność zadłużenia pozwanego z w/w tytułu powód przedłożył wyłącznie pismo z dnia 3 października 2014 roku (k. 37), w którym widnieje informacja, że należności zaległe wynoszą 79,90 zł, przy czym zostały one oznaczone jako saldo poprzednie z 3/09/2014. Pomijając fakt, iż przedmiotowe pismo nie zostało podpisane przez osobę je sporządzającą, wskazać należy, że jego wartość dowodowa jest niezwykle niska. W szczególności z pisma tego nie daje się wywieść, co składa się na dochodzoną kwotę 79,90 zł, czy to opłata za pakiety, czy też może z innego tytułu. Jeśli przyjąć, że kwota ta dotyczy opłat abonamentowych (za pakiety) koniecznym jawiło się wykazanie, jakich konkretnie pakietów dotyczy, tylko bowiem w ten sposób możliwa byłaby weryfikacja, czy dochodzona kwota jest właściwa. Wskazać w tym miejscu należy, że jeśli przyjąć, iż w dacie powstania zadłużenia pozwany korzystał z tych samych pakietów, co w dacie uruchomienia umowy (a więc ponad 3 lata wcześniej), to wartość pakietów – liczona wg załączonego cennika – wykracza ponad kwotę 79,90 zł. Omawiane roszczenie uznać zatem należy za nieudowodnione.

W tożsamy sposób należało ocenić roszczenie wynikające z kary umownej za niedotrzymanie warunków promocji. Wprawdzie powód przedłożył stosowną notę księgową opiewającą na kwotę 1.704,26 zł rzecz jednak w tym, że w aktach sprawy brak jest dowodu na to, że pierwotny wierzyciel udzielił pozwanemu jakiegokolwiek ulgi, a pozwany korzystał z jakiegokolwiek promocji. Adnotacji w tym zakresie brak jest w umowie z dnia 13 kwietnia 2011 roku, która przy tym została zawarta na okres 13 miesięcy + miesiąc aktywacji, a więc ewentualna ulga udzielona na jej gruncie mogła dotyczyć wyłącznie tego okresu. W dacie wystawienia noty księgowej – 12 listopada 2014 roku – z ulgi tej pozwany zatem nie mógł korzystać. W sprawie nie zostało także wykazane, za jaki okres omawiana kara została naliczona, okoliczność ta jest zaś niezwykle istotna, w myśl bowiem przepisu art. 57 ust. 6 ustawy, kara umowna ma odpowiadać wysokości przyznanej ulgi pomniejszonej proporcjonalnie o okres, w którym strony były związane umową. Skoro powód nie wykazał okresu obowiązywania umowy, której koniec obowiązywania przypadł na dzień 31 października 2014 roku, jak również wysokości udzielonej pozwanemu ulgi, oznaczona w nocie księgowej wysokość kary umownej nie poddaje się jakiegokolwiek weryfikacji. W sprawie nie zostało także wykazane, jakiej promocji ulga miała dotyczyć i jakie upusty składały się na jej wartość. Powód poprzestał wyłącznie na załączeniu noty księgowej z dnia 12 listopada 2014 roku, która jednak nie może stanowić dowodu na zasadność roszczenia powoda z tytułu kary umownej. Nota ta stanowi wyłącznie tzw. dokument prywatny, którego formalna moc dowodowa, jak stanowi art. 245 k.p.c., ogranicza się do domniemania, że jej wystawca złożył oświadczenie nim objęte. Tylko w takim zakresie dokument ten nie budzi wątpliwości Sądu. Natomiast materialna moc dowodowa tego dokumentu bez poparcia go odpowiednimi dokumentami źródłowymi, w szczególności oświadczeniem powoda o rozwiązaniu umowy z winy abonenta, jest niska. Przypomnienia wymaga bowiem, że sama nota obciążeniowa nie stanowi dowodu na wysokość zobowiązania dłużnika. W przeciwnym razie pierwotny wierzyciel mógłby wystawiać dokumenty księgowe na dowolne kwoty i w oparciu o nie dochodzić ich zapłaty w drodze powództwa cywilnego. Podobnie, w przypadku zaistnienia omyłki pisarskiej w treści noty obciążeniowej, powód, jako nabywca wierzycielności, mógłby skutecznie dochodzić zapłaty omyłkowo wpisanej kwoty. Tak jednak nie jest, albowiem faktura nota obciążeniowa, tak jak każdy dokument prywatny, stanowi jedynie dowód tego, że określona osoba złożyła oświadczenie zawarte w tym dokumencie. Dlatego też dokumenty

te, o ile nie zostały podpisane przez dłużnika, należy uznawać za dokumenty obejmujące wyłącznie oświadczenie wierzyciela. Tylko w takim zakresie przedstawiona przez powoda nota obciążeniowa nie budzi wątpliwości Sądu. Sąd Rejonowy podziela przy tym w pełni pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 listopada 2007 roku (II CNP 129/07, LEX nr 621237), iż nie sposób, w świetle art. 245 k.p.c. uznać, aby faktura VAT (a więc per analogiam i nota obciążeniowa) miała inną moc dowodową, niż inne dokumenty prywatne (tak też: wyrok SA w Białymstoku z dnia 9 stycznia 2014 roku, I ACa 622/13, LEX nr 1425358, wyrok SO w Krakowie z dnia 6 grudnia 2013 roku, XII Ga 412/13, LEX nr 1715416; wyrok SO w Gdańsku z dnia 7 lipca 2011 roku, III Ca 126/11, LEX nr 1713955). Treść oświadczenia zawartego w dokumencie prywatnym nie jest zaś objęta domniemaniem zgodności z prawdą zawartych w nim twierdzeń. Zatem dokument prywatny nie jest dowodem rzeczywistego stanu rzeczy (por. wyrok SN z dnia 25 września 1985 roku, IV PR 200/85, OSNC 1986, nr 5, poz. 84). Jednocześnie, z uwagi na brak informacji w zakresie tego, jaka ulga została udzielona pozwanemu, jakiego okresu dotyczyła, wreszcie, jaki był okres obowiązywania umowy, której koniec przypadł na dzień 31 października 2014 roku, Sąd nie miał możliwości ustalenia właściwej wysokości dochodzonego przez powoda roszczenia wynikającego z tytułu kary umownej.

W ocenie Sądu brak było także podstaw do uwzględnienia roszczenia w zakresie kary umownej z tytułu niedotrzymania terminu zwrotu sprzętu, dochodzona z powyższego tytułu kwota 100 zł nie znajduje bowiem żadnego potwierdzenia w przedłożonym przez powoda cenniku.

Reasumując Sąd uznał, że powód nie wykazał, aby pozwany zobowiązany był do zapłaty na jego rzecz kwot wynikających z opłat abonamentowych i kar umownych, powiększonych o odsetki. W niniejszej sprawie nie ulega wątpliwości, że powołanie dowodów na wykazanie zasadności roszczenia, zarówno w aspekcie „czy się należy”, jak i aspekcie „ile się należy”, obciążało powoda już pozwie, a najpóźniej w odpowiedzi na sprzeciw. Powód powinien był w pozwie nie tylko jasno wykazać czego się domaga, ale też powołać dowody na wykazanie zasadności swojego żądania. Poza sporem bowiem pozostaje, że zawsze zachodzi obiektywna potrzeba powołania w pozwie dowodów na wykazanie zasadności swoich roszczeń w zakresie żądanej ochrony prawnej. W przedmiotowej sprawie powód, reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, w ogóle nie udowodnił zasadności swojego roszczenia w zakresie żądanej kwoty z tytułu kary umownej, w tym sensie, że nie powołał wszystkich niezbędnych dowodów do wykazania swoich żądań. W niniejszej sprawie uznać należy, że to pierwsze posiedzenie przeznaczone na rozprawę wyznaczało dla powoda ostateczny termin na zgłoszenie stosownych wniosków dowodowych, czego jednak powód nie uczynił. Konstatacji tej nie zmienia okoliczność, iż Kodeks postępowania cywilnego daje stronom możliwość przedstawienia nowych dowodów w postępowaniu odwoławczym (art. 381 k.p.c.). Możliwość ta jest bowiem obostrzona określonymi warunkami - potrzeba powołania się na dany dowód musi się ujawnić już po zakończeniu postępowania przed Sądem pierwszej instancji - przy czym strona nie może skutecznie żądać ponowienia lub uzupełnienia dowodu w postępowaniu apelacyjnym li tylko dlatego, że spodziewała się korzystnej dla siebie oceny określonego dowodu przez Sąd pierwszej instancji (por. wyrok SN z dnia 10 lipca 2003 roku, I CKN 503/01, LEX nr 121700; wyrok SN z dnia 24 marca 1999 roku, I PKN 640/98, OSNP 2000/10/389). Na gruncie przedmiotowej sprawy uznać należy, że konieczność wykazania zadłużenia pozwanego istniała już na etapie postępowania przed Sądem pierwszej instancji, skoro twierdzenie to stanowiło podstawę roszczenia dochodzonego niniejszym powództwem. Strona powodowa musiała mieć świadomość niedostatecznej mocy dowodowej złożonych do akt sprawy dokumentów, zwłaszcza, że od początku postępowania była reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika.

Mając powyższe na uwadze, Sąd oddalił powództwo w całości.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie przepisu art. 98 k.p.c. zasądzając od powoda na rzecz pozwanego kwotę 900 zł, na którą złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika w stawce minimalnej (§ 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych, t.j. Dz.U. 2018, poz. 265)

Ponadto, na podstawie art. 113 ust.1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 98 k.p.c. Sąd nakazał pobrać od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi kwotę 595,46 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Z powyższych względów orzeczono, jak w sentencji.